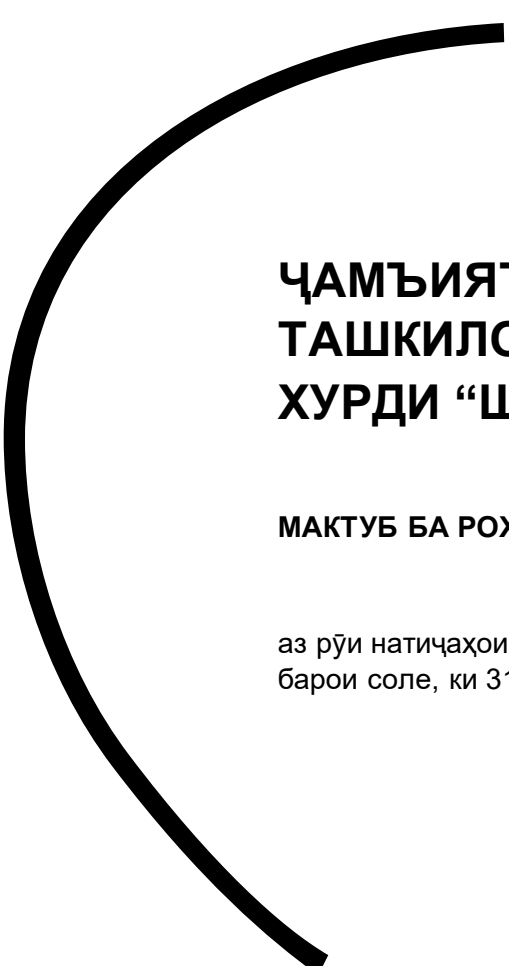

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ ПЎШИДАИ ТАШКИЛОТИ АМОНАТИИ ҚАРЗИИ ХУРДИ “ШУҚР МОЛИЯ”

МАКТУБ БА РОҲБАРИЯТ

аз рӯи натиҷаҳои аудити ҳисоботи молиявӣ
барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфт

Ба Саҳомон, Шӯрои Нозирон ва Роҳбарияти ҶСП ТАҚХ «Шукр Молия»

Муҳтарам Хонумон ва Ҷанобон,

Ҳангоми банақшагирӣ ва гузаронидани аудити ҳисоботи молиявии ҶСП ТАҚХ «Шукр Молия» (минбаъд - «Ташкилот»), ки санаи 31 декабри соли 2023 ба охир расид, мо сохтори назорати дохилиро барои муайян намудани андозаи расмиёти аудитории худ баррасӣ намудем, ки барои ибрози назар оид ба ҳисоботи молиявии Ташкилот зарур аст, на ин ки барои таъмини итминон дар робита бо сохтори назорати дохилӣ.

Дар робита бо ин, мо дар ҳисоботи мазкур қайдҳо, мушоҳидаҳо ва тавсияҳои худро оид ба сохтори назорати дохилӣ, масъалаҳои муайяни баҳисобгирии муҳосибӣ, инчунин масоили маъмурӣ ва амалиётӣ, ки дар рафти санҷиши ҳисоботи молиявии Ташкилот дар давоми сол қайдшуда, ки санаи 31 декабри соли 2023 анҷом ёфт пешниҳод месозем. Мафҳуми истилоҳи «сохтори назорати дохилӣ», ки дар ин мактуб истифода бурда мешавад, дар Замимаи А оварда шудааст.

Мактуби мазкур танҳо барои иттилоот ва истифода аз ҷониби Саҳомон, Шӯрои Нозирон ва Роҳбарияти ҶСП ТАҚХ «Шукр Молия» пешбинӣ шудааст.

Мехостем ба Роҳбарият ва кормандони Ташкилот барои кӯмак ва ҳамкорӣ дар рафти баргузориҳои аудит изҳори сипос намоем. Мо инчунин мехоҳем, ки талошҳои ба ҳарчододаи Ташкилотро ҷиҳати рушд ва таҳкими раванди баҳисобгирии муҳосибӣ, ҳисобдории молиявӣ ва татбиқи назоратҳо хоса қайд созем.

Мо аз муҳокимаи қайдҳои мазкур бо Шумо, ҳамчунин тибқи хоҳиши Шумо, мусоидат намудан дар ҷорӣ соختани ҳама гуна қарорҳои пешниҳодшуда шод хоҳем гашт.

Бо арзи садоқат,

Шавкатҷон Назиров
Директор

ҶДММ «Бейкер Тилли Тоҷикистон»

Иҷозатнома № 000014 ки аз ҷониби
Бонки Миллии Тоҷикистон дода шудааст

27 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҚСП ТАҚҲ «ШУКР МОЛИЯ»

МУНДАРИҶА

МУҚАДДИМА.....	3
1.1. Усули ҳисобкунӣ ҳангоми эътирофи даромад ва хароҷот.....	4
1.2. Эътирофи амалиёти азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ.....	5
1.3. Фарқият байни санадҳои муқоисавӣ ва маълумоти барнома.....	6
II. ТАВСИЯҲО ОИД БА МАСЪАЛАҲОИ УМУМӢ.....	7
2.1. Набудани аудитори дохилӣ ва қисман риоя накардани Дастури 247 Бонки миллии Тоҷикистон	7
2.2. Серверҳо бо қобилияти нусхабардории маълумот.....	8
2.3. Барӯйхатгирии пули нақд	9
2.4. Ҷадвали вақт ва соатҳои корӣ	10
III. ТАВСИЯҲО ОИД БА АМАЛИЁТҲОИ ҚАРЗӢ.....	11
3.1. Камбудихо дар парвандаи қарзӣ	11
ПРИЛОЖЕНИЕ А.....	Error! Bookmark not defined.

ҚСП ТАҚХ «Шукр Молия»

МУҚАДДИМА

Мо чунин мешуморем, ки мактуби мазкур, ки мушоҳидаҳо ва тавсияҳои моро дар бар мегирад, диққати роҳбарияти ҚСП ТАҚХ «Шукр Молия» (минбаъд - «Ташкилот») ба масъалаҳои ҳалталаб ҷалб намуда, ба баланд намудани самарабахшии амалиётҳои Ташкилот мусоидат хоҳад кард. Баъзе қайдҳои пешниҳодшуда бояд баррасии таъхирнопазирро талаб меkunанд, ҳол он ки боқимонда ба беҳтар кардани сиёсат ва амалияҳоалоқаманд буда, афзалияти ҳалли онҳо мутобиқи аҳамияти ба онҳо додашуда баррасӣ карда мешавад. Ба роҳбарият лозим меояд, ки афзалиятҳои дахлдори баррасии мушоҳидаҳо ва истифодаи тавсияҳоро муқаррар созад.

Сарфи назар аз он, ки Ташкилот баъзе аз расмиёти мавҷудаи назорати дохилиро беҳтар кардааст, мо ҳанӯз боварӣ дорем, ки соҳаҳои муайяне мавҷуданд, ки ба пешрафти минбаъда ниёз доранд. Мактуби замимашаванда қайдҳои моро ҷамъбаст менамояд.

I. ТАВСИЯҲО ОИД БА МАСЪАЛАҲОИ МУҲОСИБӢ

1.1. Усули ҳисобкунӣ ҳангоми эътирофи даромад ва хароҷот

Афзалият: Миёна

Мушоҳида:

Ҳангоми санҷиши хароҷотҳои амалиётӣ, мо муайян намудем, ки Ташкилот дар давоми давраи ҳисоботӣ хароҷотҳо барои алоқа, хароҷотҳои коммуналӣ ва комиссияи бонкиро бо асоси усули ҳазинавӣ ҳисоб кардааст.

Яке аз принципҳои асосие, ки ҳисоботи молиявиро ташкил медиҳад мутобиқи СБҲМ и усули ҳисобкунӣ буда, мутобиқи он даромад ва хароҷод дар мавриди иҷроиши хизматрасонӣ эътироф мегарданд, на дар мавриди гузаронидани пардохт ё ин ки кабули воситаҳои пулӣ.

Усули ҳисобкунӣ – яке аз принципҳои асосии СБҲМ мебошад. Чуноне, ки СБҲМ (IAS) 1 «Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ» ифода менамояд, «...мувофиқи усули мазкур, натиҷаҳои амалиёт ва дигар чорабиниҳо, ба дараҷаи ҷойгирии онҳо (на дар мавриде, ки маблағ гирифта шуда ё пардохта шавад), дар ҳисобҳои муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ сабт шудаанд ва дар ҳисоботҳои молиявӣ дар марҳилаҳое, ки онҳо алоқаманданд инъикос шудаанд».

Баҳисобгирӣ бо усули ҳазинавӣ барои эътирофи даромад ва хароҷот барои ҳисоботи молиявӣ, ки мутобиқи СБҲМ дода шудааст, метавонад боиси таҳрифи ҳисоботи молиявии тибқи СБҲМ таҳияшуда, кам ё зиёд шудани даромад ва хароҷоти Ташкилот гардад.

Тавсия:

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки бо мақсади риояи принципҳои СБҲМ ва таҳияи ҳисоботи дақиқи молиявӣ хароҷотро дар давраи ҳисоботӣ эътироф кунанд ва ҳангоми эътирофи хароҷоти хизматрасонӣ усули ҳисобкуниро истифода баранд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ мебошанд ва назоратро дар ин самт ба таври мувофиқ пурзур менамояд.

1.2. Эътирофи амалиети азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ

Афзалият: Миёна

Мушоҳида:

Ҳангоми гузаронидани расмиети аудиторӣ оид ба санҷиши даромад ва хароҷот аз азнавбаҳодиҳии бақияи суратҳисобҳои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои бо асъори хориҷӣ нишондодашуда, мо дарёфт намудем, ки Ташкилот дар суратҳисобҳои даромад ва хароҷот аз фарқияти қурби амалишуда, инчунин натиҷаи амалиётҳои асъори хориҷиро ба назар мегирад..

Баҳисобгирии даромад ва хароҷоти гуногун дар як суратҳисоб метавонад боиси таҳриф ва таснифи нодурусти хароҷот ва даромад дар ҳисоботи молиявии Ташкилот гардад.

Тавсия:

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки натиҷаҳои амалиети асъори хориҷиро дар суратҳисобҳои дахлдор ба назар гиранд, то маълумотро барои истифодабарандагони ҳисоботи молиявӣ дурусттар пешниҳод кунанд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият мувофиқи тавсияҳо ва обои барнома нишон дод, ки тағирёбии маълумот дар раванд, раванд ва оптимизатсияи равандҳои бизнес дар ABC рух додааст. Онҳо аз танзими нодуруст ба вучуд омадаанд, аммо ҳоло ислоҳ шудаанд.

1.3. Фарқият байни санадҳои муқоисавӣ ва маълумоти барнома

Афзалият: Миёна

Мушоҳида:

Дар қараёни расмиёти аудиторӣ оид ба санҷиши қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ Ташкилот мо фарқиятро байни маълумоти барномаи баҳисобгирӣ ва санадҳои муқоисаи контрагентҳо, ки дар натиҷаи ба таври дастӣ ворид намудани амалиётҳо, аз сабаби гузаришҳо ва таъхирҳои навсозии иттилоот ба вуҷуд омадаанд, ошкор намудем.

Ин тартиб аз назорати заифи санҷиш, бақайдгирӣ ва коркарди маълумот шаҳодат медиҳад. Баҳисобгирии нодурусти қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ метавонад боиси таҳрифи маълумоти дар ҳисоботи молиявии Ташкилот пешниҳодшуда гардад.

Тавсия:

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки маблағи бақияи дар тавозуни Ташкилот барои ҳар як контрагент инъикосшударо танзим кунанд ва системаҳои назоратро ҳангоми баҳисобгирии қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ бо мақсади пешниҳоди ҳисоботи бозэтимоди молиявӣ такмил диҳанд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ мебошанд, раванд автоматӣ карда шудааст, воридкунии дастӣ аз амалиёт хориҷ карда шудааст. Назорат дар ин самт тақвият дода мешавад.

II. ТАВСИЯҶО ОИД БА МАСЪАЛАҶОИ УМУМӢ

2.1. Набудани аудитори дохилӣ ва қисман риоя накардани Дастури 247 Бонки миллии Тоҷикистон

Афзалият: Миёна

Мушоҳида:

Дар чараёни расмиёти аудиторӣ оид ба санҷиши системаи назорати дохилӣ муайян карда шуд, ки Ташкилот кумитаи аудити дохилӣ ва кормандони таъиншударо ба вазифаи аудити дохилӣ надорад, ки ин аз самаранокии нокифояи системаи назорати дохилӣ шаҳодат медиҳад. Аз ин бармеояд, ки Ташкилот сиёсатҳо ва расмиёти возеҳ надорад барои риояи талаботе, ки дар Дастури № 247-и Бонки миллии Тоҷикистон оварда шудааст:

"...Шӯрои нозирони ташкилоти қарзӣ-молиявӣ (ТҚХ) бо мақсади татбиқи талаботи ин Дастур ва вобаста ба андоза, хусусият ва мураккабии фаъолият, сохтори ташкил, профили хавф ва шумораи аъзои шӯрои Нозирони ТҚХ қарор қабул мекунад, ки Кумитаи аудит ва Кумитаи идоракунии хавф тибқи талаботи муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти бонкӣ" ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд" таъсис дода шаванд..."

Ҳадафи ин Дастурамал баҳодиҳӣ, маҳдудкунӣ ва дуруст муайян кардани хавфҳо бо назардошти шакл ва ҳаҷми назорати хавфҳо ва усулҳои истифодашавандаи амалиёт, муқаррар намудани талабот ба ташкилотҳои қарзии молиявӣ (ТҚХ) дар бораи мавҷудияти системаҳои идоракунии хавфҳо ва назорати дохилӣ мебошад, ки Бонки миллии Тоҷикистон онҳоро ҳатмӣ мешуморад. риоя накардани қоидаҳо ва муқаррароти ин Дастур метавонад боиси ҷарима аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон гардад.

Тавсия:

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки кумитаи аудити дохилиро таъсис диҳанд ва кормандони мувофиқро барои вазифаи аудити дохилӣ таъин намоянд. Ғайр аз он, мо пешниҳод менамоем, ки сиёсатҳо ва расмиёти иловагӣ оид ба омӯзиш ва риояи Дастури 247 Бонки миллии Тоҷикистон бо ҳисоботи мунтазам мутобиқи ин Дастур таҳия ва татбиқ карда шаванд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ аст ва айна замон ба интиҳоби кадрҳо машғул аст.

2.2. Серверҳо бо қобилияти нусхабардории маълумот

Афзалият: Миёна

Мушоҳида:

Ҳангоми аудити технологияҳои иттилоотӣ, мо муайян намудем, ки Ташкилот сервере надорад, ки маълумотро дар ҷойҳои ғайр аз бинои асосӣ нусхабардорӣ кунад. Набудани серверҳо дар биноҳои иловагӣ метавонад боиси талафоти эҳтимолии маълумот дар ҳолатҳои фавқулодда ва ғайриҷашмдошт ба монанди сӯхтор, обхезӣ ё офатҳои табиӣ гардад.

Тавсия:

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки серверҳои иловагиро бо қобилияти нусхабардории маълумот дар дигар биноҳо, идеалӣ дар ҷойҳои алоҳида ва дур аз ҳамдигар насб кунанд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ мебошанд, дар айни замон, Роҳбарият барои иҷрои ин тавсия кор мекунад.

2.3. Барӯйхатгирии пули нақд

Афзалият: Миёна

Мушоҳида

Дар рафти гузаронидани расмиёти аудиторӣ дар марҳилаи омӯзиши равандҳои тиҷоратӣ, мо муайян намудем, ки Ташкилот бақияи пули нақдро дар банкоматҳо дар санаи ҳисоботӣ барӯйхатгирӣ накардааст.

Тартиби барӯйхатгирии дороиҳо яке аз расмиёти калидӣ ва муассир дар системаи назорати ҳама гуна ташкилот мебошад, ки ин тартиб барои саривақт муайян кардани шумораи дороиҳо ва муқоисаи онҳо бо маълумоти баҳисобгирӣ, ҳолати ҷисмонии дороиҳо ва пешгирии гум шудани дороиҳо зарур аст.

Тавсия

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки барӯйхатгирии пули нақдро дар банкоматҳо дар охири давраҳои ҳисоботӣ бо мақсади пешгирии номувофиқатии маблағи бақия дар банкоматҳо ва бақия дар системаи баҳисобгирӣ гузаронанд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ мебошанд

2.4. Чадвали вақт ва соатҳои корӣ

Афзалият: Миёна

Мушоҳида

Дар рафти гузаронидани расмиёти аудиторӣ оид ба санҷиши хароҷоти музди меҳнат мо муайян намудем, ки Ташкилот шумораи рӯзҳои кориро дар чадвали баҳисобгирии вақти корӣ нодуруст нишон додааст, ки ин хилофи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад

Мувофиқи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Моддаи 81. Тартиби баҳисобгирии вақти корӣ:

- 1. Корфармо вазифадор аст, ки саривақт баҳисобгирии дақиқи вақти кори воқеан аз ҷониби ҳар як корманд коркардашуда, аз ҷумла корҳои изофакориро амалӣ намояд.*
- 2. Вақти воқеии корӣ, ки вақти кор карда шуда ва вақти кор карда нашудаи кормандро дар бар мегирад, ба ҳисоб гирифта мешавад.*

Бояд қайд кард, ки дар санаи ҳисоботи Ташкилот барномаи баҳисобгирии ҳаррӯзаи кормандонро дорад, ки ҳоло ба кор фармуда нашудааст. Барномаи баҳисобгирии кормандон ҳангоми пур кардани чадвалҳои вақт аҳамияти калон дорад, зеро он пайгирии дақиқи вақти дар кор сарфкардаи кормандонро таъмин мекунад.

Ин амал метавонад ба ҳисобкунии нодурусти хароҷоти музди меҳнат ва андозҳои дахлдор, инчунин таҳримҳои мақомоти танзимкунандаи давлатӣ оварда расонад.

Тавсия

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки чадвалҳои вақти кориро дуруст пур намоянд ва пеш аз ҳисоб кардани музди меҳнат маълумоти чадвали вақти кориро барои дурустӣ дубора тафтиш намоянд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ аст, ду ҳолати қайд карда шуда, ки нодуруст буданд, ислоҳ карда шуданд. Назорат дар ин самт пурзӯр карда мешавад.

III. ТАВСИЯҲО ОИД БА АМАЛИЁТҲОИ ҚАРЗӢ

3.1. Камбудихо дар парвандаи қарзӣ

Афзалият: Миёна

Мушоҳида

Ҳангоми тафтиши парвандаҳои кредитии муштариёни Ташкилот ошкор карда шуданд, ки пас аз додани қарз, дар баъзе ҳолатҳо, Ташкилот истифодаи мақсаднокии қарзро тафтиш намекунад.

Ин таҷриба ба хатари таҳриф кардани таснифи сандуқи қарзӣ, хатари саривақт ошкор нашудани истифодаи ғайримақсадноки қарз оварда мерасонад. Набудани ҳуҷҷатҳои зарурӣ аз назорати заифи дохилӣ шаҳодат медиҳад ва метавонад боиси таҳримҳо аз тарафи Бонки миллии Тоҷикистон гардад.

Тавсия

Мо ба Роҳбарияти Ташкилот тавсия медиҳем, ки назорати доимии қарзҳои додашуда ва қарзгирандагонро тавассути мониторинги ҳармоҳа / семоҳа оид ба ҳар як қарз ва таҳияи ҳисоботи хаттӣ дар амал татбиқ кунанд. Ин имконияти кам кардани хатари талафоти қарзро мебошад. Инчунин имкон медиҳад, ки мушкilot дар марҳилаҳои аввал муайян ва бартараф карда шаванд.

Ҷавоби Роҳбарият:

Роҳбарият бо ин тавсия розӣ аст, назорат дар ин самт тавассути ҷорӣ намудани мониторинги семоҳа пурзӯр карда мешавад

ЗАМИМАИ А

Масъулияти роҳбарият, ҳадафҳо ва маҳдудиятҳо, ки хоси сохтори назорати дохилӣ мебошанд

Қайдҳои баъдан иброзшуда оид ба масъулияти роҳбарият барои сохтори назорати дохилӣ, ҳадафҳо ва маҳдудиятҳои хоси сохтори назорати дохилӣ дар заминаи Стандартҳои байналмилалӣи аудит, ки аз ҷониби Ассотсиатсияи байналхалқии муҳосибон тавассути Куммита оид ба стандартҳои байналмилалӣи аудит ва тасдиқи дурустии маълумот асос ёфтаанд.

Масъулияти роҳбарият

Роҳбарият барои таҳия ва таъмини амалкарди сохтори назорати дохилӣ масъул аст. Иҷрои вазифаи мазкур аз роҳбарият барои муайян кардани андозаи манфиатҳо ва хароҷоти пешбинишуда арзёбӣ ва пешгӯиҳо лозиманд, ки татбиқи сиёсат ва тартиботи назорати дохилӣ алоқаманданд.

Ҳадафҳо

Ҳадафҳои назорати дохилӣ аз болои ҳисобдорӣи молиявӣ аз пешниҳоди бозътимоди кофӣ, вале на мутлақ, эътимод ба амнияти дороиҳо ва муҳофизат аз талафот дар натиҷаи истифодаи ғайриқонунӣ ё тақсимооти дороиҳо, ҳамчунин анҷомдиҳии амалиёт дар асоси амрномаи роҳбарият ва баҳисобгирии дахлдори онҳо, ки оمودасозии ҳисоботи молиявиро тибқи Стандартҳои байналмилалӣи ҳисоботи молиявӣ таъмин хоҳад кард, иборат мебошад.

Маҳдудиятҳо

Бо сабаби маҳдудиятҳо, ки хоси ҳам агуна сохтори назорати дохилӣ мебошанд, эҳтимолияти ба миён омадани хатогиҳо ва носоҳеҳӣ ҷой дорад, ки метавонанд ошкорнашуда боқӣ монанд. Илова бар ин, пешгӯиҳо дар робита бо ҳама гуна арзёбӣ ё сохтори ба давраҳои оянда татбиқшаванда, метавонанд мубрамиати хешро бо сабаби ба шароитҳои тағйирёфта ё самаранокии бадшудаи сохтор ва вазифанокии сиёсат ва тартиботи аз даст диҳанд.